

2020-03-13

Till
Konsumentverket/KO
Box 48
651 02 Karlstad

Anmälan om oskäliga avtalsvillkor gällande DNA-tester från MyHeritage Ltd

Sveriges Konsumenter har mot bakgrund av det norska Forbrukerrådets anmälan av MyHeritates avtalsvillkor valt att granska om företagets villkor (på www.myheritage.se) följer svensk lagstiftning.

Vår slutsats är att en rad av villkoren som svenska konsumenter går med på bör anses som oskäliga. Sveriges Konsumenter anmäler därför MyHeritage för prövning om deras avtalsvillkor strider mot Avtalsvilkorslagen (Lag om avtalsvillkor i konsumentförhållanden, 1994:1512) främst §3.

Marknadsföringen riktas mot svenska konsumenter

MyHeritage Ltd. säljer DNA-tester till svenska konsumenter via webbsidan MyHeritage.se. Webbsidan är på svenska och priserna visas i svenska kronor. Företaget har ett Facebook-konto som riktar sig särskilt till svenska konsumenter. Det är mot bakgrund av ovanstående tydligt att marknadsföringen är riktad mot svenska konsumenter och att Konsumentverket har möjlighet att utöva tillsyn i saken.

Standardvillkor för DNA-tester som bör prövas enligt lagen

Vi hänvisar till den anmälan som gjorts av norska Forbrugerrådet (bilaga 1) och den genomgång ("notat") som ligger till grund för denna, gjord av advokatfirman Bing Hogeland (bilaga 2).

Vi vill särskilt lyfta villkor som:

1. Är tydligt obalanserade till nackdel för konsumenten. [Se notatet 3.3.3].
2. Innehåller omfattande friskrivningar. [Se notatet pkt. 3.3.4].
3. Genomgående är svåra att förstå för konsumenten. Längden på de svenska avtalsvilkoren är över 11 000 ord. Den svenska översättningen är enligt MyHeritage inte juridiskt bindande. Konsumenten tvingas därför att läsa också de engelska villkoren för att få en fullständig förståelse för avtalet. De svenska villkoren kan därför anses

- vilsleda, snarare än att hjälpa, svenska konsumenter att förstå avtalets innehåll. [Se notatet 3.3.2].
4. Använder ett språk med svåra juridiska och medicinska termer. Villkoren är också språkligt och innehållsmässigt svårtydda. [Se notatet 3.3.2].
 5. Innehåller grundläggande villkor om företagets rätt att använda konsumentens DNA-uppgifter är utformade så att en genomsnittlig konsument inte förstår innehållet och konsekvenserna av användandet. [Se t.ex. notatet 3.3.2.3].
 6. Villkoren är strukturerade på ett sätt som gör att viktig information på vissa ställen placeras under rubriker som inte motsvarar det efterföljande innehållet. [Se notatet 3.3.2.2].

Enligt Sveriges Konsumenters uppfattning är det allvarligt att ett avtal gällande DNA-test innehåller villkor som måste anses som orimliga och som skapar förvirring kring företagets rätt att använda konsumenters DNA (samt relaterade resultat och sammanställningar). Vi anser att det är särskilt viktigt att konsumenter skyddas mot orimliga villkor när det **rör tjänster av så pass känslig karaktär som DNA-test** och att Konsumentverket därför måste prioritera frågan.

Exempel ur de svenska avtalsvillkoren

Vi anser att KO bör gå igenom samtliga avtalsvillkor, men vill särskilt fokusera på följande avsnitt i den svenska versionen av avtalsvillkoren (inom parantes anges de avsnitt där avsnittet behandlas i den norska advokatfirmans genomgång)

Avsnitt "DNA-tjänster", sjätte stycket:

"Genom att skicka in DNA-prover till oss och/eller DNA-resultat till webbplatsen, ger du oss royalty-fri och världsomfattande licens att använda dina DNA-prover, DNA-resultaten och de resulterande DNA-rapporterna, och endast för ändamålen av DNA-genealogitjänsterna, alla DNA-prover och/eller DNA-resultat du skickar in åt någon person från vilken du erhållit lagenligt godkännande som beskrivs i denna sektion, och de resulterande DNA-rapporterna, i den utsträckning som krävs för att vi ska kunna tillhandahålla tjänsten till dig. Licensen du ger oss gäller inte för evigt, och den är inte oåterkallelig då du när som helst kan radera dina DNA-resultat och DNA-rapporter permanent från webbplatsen och be oss att förstöra dina DNA-prover (...)"
(Se notatet 3.3.2.3)

Avsnitt "Lita inte endast...", nionde stycket

"Du samtycker till att gottgöra och hålla MyHeritage, dess dotterbolag, anställda, direktörer, agenter, licensgivare, chefer, dotterbolag och tredje part som agerar för vår räkning, och deras respektive tjänstemän, agenter, partners och anställda skadeslösa från eventuella förluster, ansvar, krav eller fordringar, inklusive rimliga advokatarvoden, som åsamkas på grund av, eller är en följd av din användning av, eller tillgång till DNA-tjänsterna och konsekvenserna av en sådan användning."
(Se notatet 3.3.2.2)

Avsnitt: "Ytterligare villkor för medlemmar", punkt 2:

"Vi förbehåller oss rätten att när som helst och efter eget gottfinnande, ändra detta Avtal eller Tjänsten. Ändringar av Tjänsten kommer att publiceras på Webbplatsen. Om du inte godtar någon del av detta Avtal eller någon ändring av detta Avtal eller Tjänsten eller om det kommer att leda till att du inte längre uppfyller bestämmelserna i detta Avtal ska du sluta använda Tjänsten. Fortsatt användning av Tjänsten nu eller efter ändringar i detta Avtal innebär att du har godkänt och är bunden av ändringarna. Det är därför viktigt att du kontrollerar den aktuella, tillgängliga versionen med jämna mellanrum och ser till att du har blivit uppdaterad när det gäller eventuella ändringar.

När detta Avtal har ändrats i sak, kommer etiketten Uppdaterat visas tydligt bredvid länken "Tjänstevillkor" som länkar till detta Avtal, i sidfoten på Tjänstens sidor. Etiketten Uppdaterad tas bort efter 30 dagar eller när du besöker de uppdaterade Allmänna villkoren för att läsa dem, beroende på vad som kommer först."

(Se notatet 3.3.3.3)

Avsnitt ”Friskrivning, Ansvarsbegränsning och Gottgörelse”

Alla avsnittets tio stycken behöver granskas.

(Se notatet 3.3.4)

Avsnitt Tvister och tillämplig lagstiftning

”Detta Avtal och tvister beträffande Tjänsten ska uteslutande regleras av lagarna i staten Israel, utan hänsyn till lagvalsregler, och du samtycker till att något rättsligt förfarande om utförande, prestanda och/eller genomförande av detta Avtal ska exklusivt lämnas in till domstolarna i Tel Aviv, Israel. Du samtycker till att Tjänsten skall anses vara passiv och inte ger upphov till personlig jurisdiktion över MyHeritage, antingen specifikt eller allmänt, i andra jurisdiktioner än Israel. Vid den osannolika händelsen att vi inte har kunnat lösa en tvist med dig efter att ha försökt att göra så informellt måste alla krav föras i enlighet med varje partis individuella kapacitet och inte som kärke med fullmakt eller gruppledare i någon påstådd grupp eller fullmaktsförfarande. Du samtycker till att, genom att ingå detta Avtal, du och vi avstår från att delta i en grupp.”

(Se notatet 3.3.3.2)

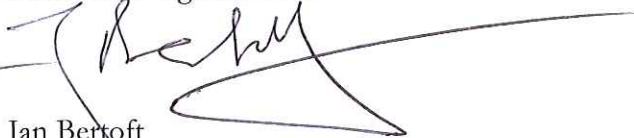
Avsnitt ”Fullständigt Avtal”

”Detta Avtal, tillsammans med MyHeritages sekretesspolicy, Avtal om informerat samtycke för DNA-information (”Informerat samtycke”) och andra rättsliga meddelanden eller villkor som publicerats av MyHeritage på Webbplatsen (i förekommande fall), ska utgöra hela Avtalet mellan dig och MyHeritage med avseende på Webbplatsen och Tjänsten.”

(Se notatet 3.3.3.1)

För kännedom: Vi har i samband med vår granskning lämnat in en GDPR-anmälan till Datainspektionen.

Stockholm dag som ovan



Jan Bertoft
generalsekreterare

